

Kiertoisa – kirjat ja tekstiilit kiertoon Savonlinnassa

KUULUMISIA JA TULEVAA BIO- JA KIERTOTALOUESTA

Ympäristöturvallisuuden ja vesiteknologian tutkimusryhmän webinaari 8.4.2025

Salla Pulliainen ja Miia Sourander, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu

Kiertoisa – kirjat ja tekstiilit kiertoon Savonlinnassa

- Hankkeen kesto: 1.8.2024–31.7.2026
- Hallinnoija: Savonlinnan toimintakeskus
- Osatoteuttajat: Itä-Savon koulutuskuntayhtymä ja Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu
- Rahoittaja ja päärahoituslähde: Euroopan unionin osarahoittama, rahoituksen on myöntänyt Etelä-Savon maakuntaliitto
- Xamkin osuus kokonaisbudjetista: 162 374 €
- EU-rahoituksen osuus Xamkin budjetista 129 900 €

Otavan Keuruun
kirjapainon kirjojen
painomäärä vuosittain:

6 000 000 kpl

Helsingin kirjastojen
kirjapoistot viikoittain:

1000 kpl

Finlandia Kirja Oy:n
vastaanottama kirjamäärä
vuosittain:

500 000 kpl

Kirjojen kierrätyksen nykytilanne

- Kirjoja uudelleenkäytetään mm. kierrätyskeskusten, antikvariaattien ja kirpputorien kautta → uudelleenkäyttö jätelain (646/2011) etusijajärjestyksen mukaista
- Kirjat eivät ole paperituotteiden tuottajavastuun piirissä
- Kirjat suurena määränä haittaavat keräyspaperin kierrätysprosessia
 - Ongelmana kannet ja nidontojen liimat
 - Kirjat menevät energiajätteeseen → polttoon
- Jätelain etusijajärjestyksen mukaisesti tuotteet tulisi mahdollisuuksien mukaan käyttää uudelleen sellaisenaan tai materiaalina, ennen hyödyntämistä energiana

Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu

**Poistotekstiilin määrä
Suomessa v. 2023:**

1 783 000 kg

Tekstiilien kierrätyksen nykytilanne

- Hyväkuntoiset tekstiilit myydään tai lahjoitetaan eteenpäin mm. kierrätyskeskusten ja kirpputorien kautta
- Tekstiilejä voidaan jossain määrin käyttää uudelleen materiaalina
- Haasteena suuri määrä vastaanotettua tekstiilimateriaalia, jota ei voida nykyisin kanavin ja prosessein käyttää uudelleen tai hyödyntää materiaalina.
- Tulossa muutos EU:n jätedirektiiviin: tekstiilituotteet tuottajavastuun piiriin
 - Tekstiilien valmistajille ja maahantuojille vastuu tekstiilituotteiden koko elinkaaresta: tuotteiden keräämisestä, kuljetuksesta sekä lajittelusta uudelleenkäyttöön ja kierrätykseen sekä jätteen käsittelystä

Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu

Hankkeen tavoitteet

- Savonlinnan seutukunnalta kerättävien kirjojen ja poistotekstiilien kierrätysasteen nostaminen ja kiertokulun vaiheiden kehitys
- Kuluttajien tietoisuuden lisääminen tekstiilien ja kirjojen kierrätysmahdollisuuksista sekä kierrätyksen ympäristövaikutuksista
- Yritysverkoston luominen, joka tavoittelee uusiomateriaaleista myyntituotteita kuluttajille tai jatkojalostukseen ja ko. tuotteiden kehittämisen tukeminen
- Pk-yritysten osaamisen lisääminen, kestävää kasvua ja kierrätystietoutta sekä yrittäjyyttä uusien koulutuksien kautta

Toimenpiteet

TP 1: Savonlinnan seutukunnalta kerättävien kirjojen ja poistotekstiilien kierrätysasteen nostaminen.

TP 2: Kehitetään kiertokulun kaikkia vaiheita ja lisätään kuluttajien tietoisuutta tekstiilien ja kirjojen kierrätysmahdollisuuksista sekä kierrätyksen ympäristövaikutuksista

TP 3: Luodaan yritysverkosto, joka tavoittelee uusiomateriaaleista myyntituotteita kuluttajille tai jatkojalostukseen.

Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu

Tulokset

TP 1: Toimenpiteellä lisätään paikallisesti ja alueellisesti poistotekstiilien ja kirjojen kierrätysastetta. Luodaan ohjeita ja perehdytystä kirjojen ja tekstiilien lajittelun ja kiertotalouden kehittämiseen. Tutustumiskäyntejä eri paikkakunnille, jonka ansiosta alueen osaaminen ja verkostot kehittyvät. Vähähiilisyyslaskelmat lupaavimmille tuoteaihioille.

TP 2: Lisätään kuluttajien tietoisuutta tekstiilien ja kirjojen kierrätysmahdollisuuksista sekä kierrätyksen ympäristövaikutuksista. Ideointikilpailusta saatavat tulokset alueen kiertotalouden lisäämiseksi.

TP 3: Uudenlainen yritysverkosto, joka tavoittelee uusiomateriaaleista myyntituotteita kuluttajille. Verkoston avulla lisätään alueellista kirjojen ja tekstiilien kierrätystä. Työpajoja alueen toimijoille. Pilotointeja tuoteaihioista (1–3 kpl).

Vaatteiden- ja kirjojenvaihtotapahtuma 3.4.2025

- Tavoitteena oli lisätä paikallisesti kuluttajien tietoisuutta tekstiilien ja kirjojen kiertotaloudesta.
- Tapahtuma järjestettiin Savonlinnan Toimintakeskuksen kanssa yhteistyössä.
- Tapahtumapaikkana oli Xamkin Savonlinnan kampus → kohderyhmänä kampusen opiskelijat ja henkilökunta.
- Vaihtaminen oli maksutonta.
- Etukäteisvalmistelut- ja mainonta olivat keskeisessä asemassa tapahtuman järjestelyissä.

Kuvat Miia Sourander

Vaihtotapahtumasta uutta luettavaa ja vaihtelua vaatekaappiin

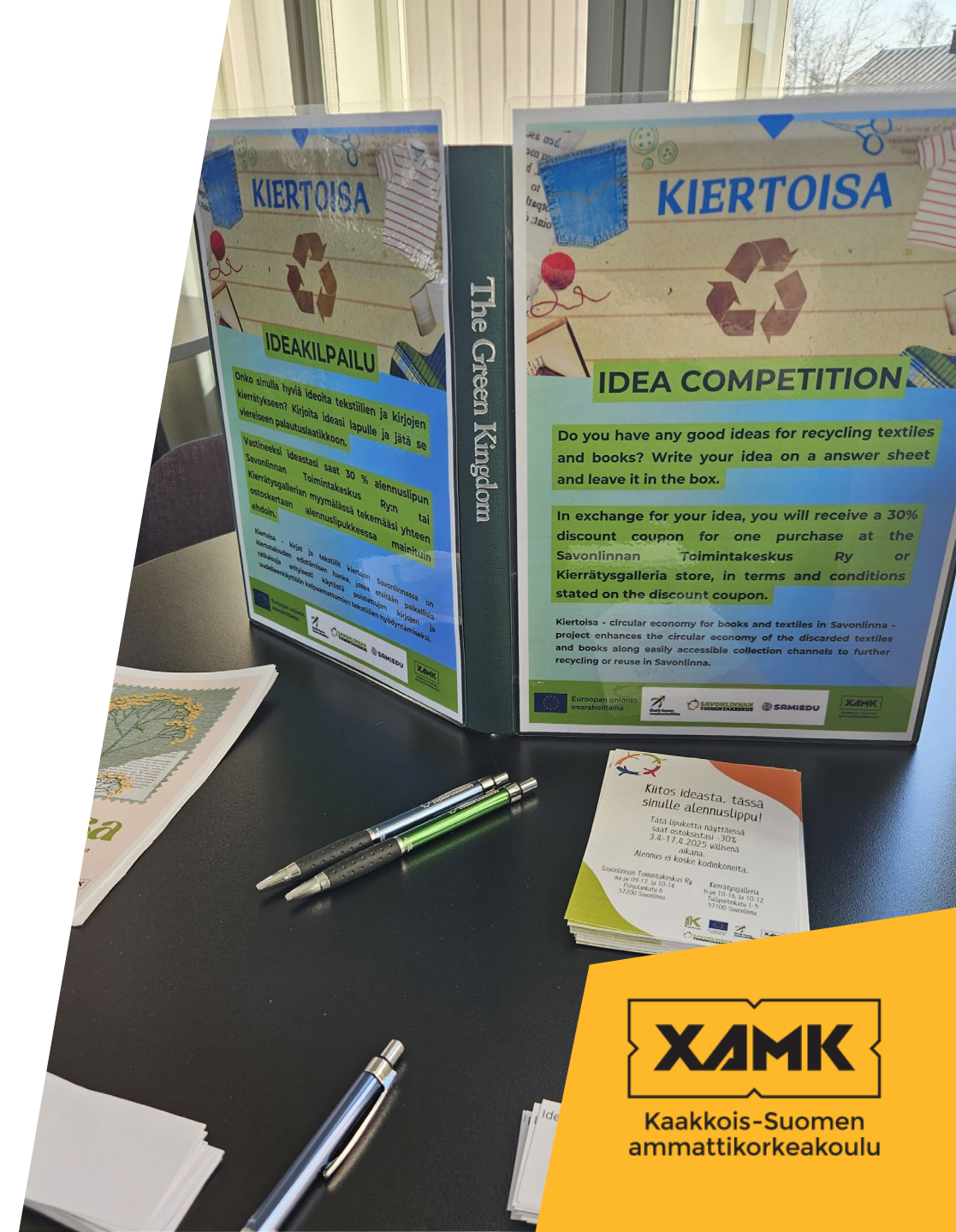
- Tapahtumaan kävijä sai tuoda itselleen tarpeettomaksi jääneitä kirjoja 1-5 kpl:ta ja vaatteita 1-3 kpl:ta, ja valita mukaan vastaavan määrän mieleisiä tuotteita.
- Vaihdeettavien kirjojen ja tekstiilien tuli olla hyväkuntoisia. Lisäksi toiveena oli, että vaihtoon tulevat vaatteet olisivat aikuisten kevät- ja kesävaatteita.

Kuvat Miia Sourander
ja Salla Pulliainen

Ideointia tekstiilien ja kirjojen kiertotaloudesta

- Tapahtumassa kävijöitä kannustettiin pohtimaan uusia hyödyntämistapoja kirjojen ja tekstiilien kierrätykseen.
- Ideoissa nousi esille erityisesti tavaroiden erilaiset vaihtomahdollisuudet työkavereiden tai ystävien kesken.

KIERTOISA

kirjat ja tekstiilit
kiertoon Savonlinnassa

Kiitos!

- Lisätiedot: www.xamk.fi/kiertoisa

Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu

Tunne huomisen.